

UCHWAŁA Nr /2023
Rady Powiatu w Nowym Mieście Lubawskim
z dnia2023r.

**w sprawie uchwalenia Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy
w rodzinie w Powiecie Nowomiejskim
na lata 2023-2027.**

Na podstawie art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1526) oraz art. 6 ust. 3 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249) Rada Powiatu uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Nowomiejskim na lata 2023-2027 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Rady Powiatu w Nowym Mieście Lubawskim Nr XLVIII/352/2018 z dnia 25 lipca 2018 r. w sprawie przyjęcia Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Nowomiejskim na lata 2018 – 2022.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Nowym Mieście Lubawskim.

§ 4. Uchwała wchodzi z dniem podjęcia.

Gabriela Langowska
RADCA PRAWNY - TR296/BA

21.02.2023

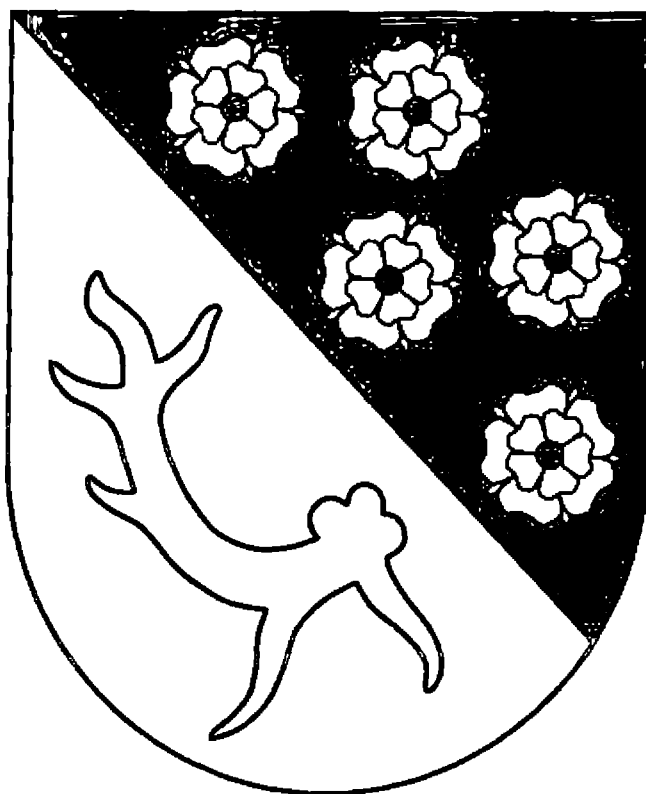
UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1526) powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym wynikające z innych ustaw oraz art. 6 ust. 3 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U z 2021 r., poz. 1249) do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W związku z powyższym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wnioskuję o przyjęcie Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Nowomiejskim na lata 2023 - 2027, co umożliwi realizację zadania określonego w ww. ustawie.

Traci moc uchwała Nr XLVIII/352/2018 z dnia 25 lipca 2018 r. w sprawie przyjęcia Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Nowomiejskim na lata 2023 - 2027.

Załącznik do uchwał Nr
Rady Powiatu Nowomiejskiego
z dnia

**Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony
ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Nowomiejskim
na lata 2023 – 2027**

Nowe Miasto Lubawskie 2023 r.

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Definicja przemocy.....	4
2. Rodzaje przemocy.....	4
3. Cykle przemocy.....	7
4. Akty prawne dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie.....	8
5. Charakterystyka problemu przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Nowomiejskiego.....	9
6. Cele programu i działania.....	18
7. Realizatorzy, czas realizacji programu, monitoring i ewaluacja programu, źródła finansowania programu.....	21
8. Harmonogram działań.....	23

Wstęp

Obowiązek opracowania Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie wynika z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Dodatkowo Program jest skorelowany z ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023 oraz Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2026.

Zjawisko przemocy w rodzinie jest poważnym problemem społecznym i jednym z podstawowych zagrożeń zarówno dla rodziny, jak i poszczególnych jej członków. Przemoc w rodzinie jest zagadnieniem bardzo szerokim. Mówiąc o przemocy wobec członków rodzin mamy na myśli różne zachowania i działania naruszające prawa i dobra drugiej osoby, powodujące u niej szkody i cierpienia. Trzeba pamiętać, że przemoc nie zawsze narusza prawo karne, ale niepodważalnie zawsze narusza prawa drugiego człowieka, m.in. prawo do wyrażania swoich poglądów i opinii, do uznawania jego podmiotowości prawnej, zakazu stosowania tortur, niehumanitarnego, poniżającego traktowania lub karania oraz zakaz trzymania drugiego człowieka w poddaństwie.

Stosowanie przemocy jest zjawiskiem dosyć powszechnym, istniejącym w wielu społeczeństwach. Statystyki prowadzone przez różne instytucje nie do końca odzwierciedlają skalę tego problemu. Osoby pokrzywdzone często nie zgłaszają problemu z obawy przed konsekwencjami swojej decyzji, nie widzą możliwości rozwiązania problemu, a także z lęku przed opinią społeczeństwa, w którym nadal funkcjonują mity i stereotypy na temat przemocy. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w dalszym ciągu stanowi wyzwanie dla służb zajmujących się tym obszarem polityki społecznej.

1. Definicja przemocy.

Istotnym elementem systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest opracowanie ogólnej definicji przemocy. Taka definicja została zawarta w ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W myśl art. 2 pkt 2 ww. ustawy przemoc w rodzinie należy rozumieć jako: jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc w rodzinie można również definiować uwzględniając różne punkty odniesienia: prawny, psychologiczny, społeczny i moralny. Perspektywa prawna – w tym ujęciu przemoc jest zabroniona, a Kodeks Karny określa szereg czynów dokonanych z użyciem przemocy jako przestępstwo i wyznacza kary za ich popełnienie. Podstawowym artykułem mówiącym o znęcaniu się fizycznym lub moralnym nad członkiem rodziny jest art. 207 Kodeksu Karnego. Perspektywa psychologiczna – pozwala rozumieć zachowania osób krzywdzonych, wewnętrzne i sytuacyjne mechanizmy sterujące przemocą, a także złożone procesy interakcji między ofiarą i sprawcą. Perspektywa psychologiczna przemocy jest niezwykle przydatna w procesie pomagania ofiarom przemocy w rodzinie, odbudowywaniu poczucia własnej wartości i mocy. Perspektywa moralna – przemoc jest postrzegana jako zło moralne wobec słabszych, zasługujące na potępienie. Perspektywa społeczna – przemoc jest tu ujmowana z dwóch punktów widzenia. Po pierwsze normy, postawy rozpowszechnione w społeczeństwie mogą sprzyjać przemocy lub ją usprawiedliwiać. Po drugie - pozwala dostrzec wymiar społeczny przemocy w rodzinie, np. przenoszenie zachowań przemocowych poza dom rodzinny. Spośród wielu definicji przemocy za najbardziej adekwatną do niniejszego Programu można uznać definicję Ireny Pospiszyl, która traktuje przemoc jako: „każde zachowanie skierowane wobec bliskiej osoby, które jest intencjonalne, a jego celem jest utrzymanie kontroli i władzy nad tą osobą. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny, naruszające jego godność oraz podstawowe prawa, powodujące cierpienia i szkody”.

2. Rodzaje przemocy.

Przemoc funkcjonuje zarówno w wymiarze indywidualnym, jak i grupowym. Może mieć charakter instrumentalny, staje się wówczas środkiem do realizacji określonych celów, ale może być także bezinteresowna. W literaturze przedmiotu najczęściej opisuje się cztery podstawowe formy przemocy:

1. Przemoc fizyczna – jest intencjonalnym zachowaniem, powodującym uszkodzenie ciała lub niosącym takie ryzyko. Czynne formy przemocy to wszelkiego rodzaju działania bezpośrednie

z użyciem siły, których rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie np. popychanie, kopanie, duszenie, bicie, użycie broni, topienie, nie udzielenie niezbędnej pomocy.

2. Przemoc psychiczna – jest najczęstszą formą przemocy i najbardziej nieuchwytną. Ten rodzaj przemocy wykorzystuje mechanizmy psychologiczne, np. wyśmiewanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzenie, narzucanie własnych poglądów, ciągłe krytykowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, stosowanie gróźb, szantażowanie. Przemoc psychiczna stanowi system zachowań mających na celu obniżenie poczucia wartości u partnera i uzyskanie nad nim pełnej kontroli. Mechanizmami stosowanymi przez sprawcę są:

- izolacja - pozbawiająca ofiarę społecznego poparcia, zmniejszająca jej możliwości stawiania oporu, uzależniająca od sprawcy, doprowadzająca do skoncentrowania się na nim, a następnie do monopolizacji uwagi,

- monopolizacja uwagi - ofiara koncentrując się na aktualnym położeniu wspiera introspekcję, eliminuje bodźce inne niż te, którymi manipuluje oprawca,

- osłabienie - prowadzi do przemęczenia, którego efektem jest minimalizacja fizycznej i psychicznej możliwości stawiania oporu,

- groźby - nasilają lęk i rozpacz,

- sporadyczne okazywanie pobłażliwości - motywuje pozytywną skłonność do uległości,

- demonstrowanie wszechwładzy - wskazujące na daremność stawiania oporu,

- zmuszanie do spełniania prostych wymagań – wyrobienie nawyku posłuszeństwa.

Przejawami złego odnoszenia się są: upokarzanie, wyzywanie, poniżanie, groźby, niszczenie przedmiotów mających wartość materialną lub emocjonalną dla ofiary, degradacja wartości moralnych i emocjonalnych ofiary.

3. Przemoc seksualna – to naruszenie intymności polegające na wymuszaniu różnego rodzaju niechcianych zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy np. nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, a także krytykowanie zachowań seksualnych. Przemoc seksualna polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu.

4. Przemoc ekonomiczna – to szereg zachowań prowadzących do kontroli i dominacji finansowej nad partnerem, do których należą między innymi takie zachowania, jak odbieranie zarobionych przez daną osobę pieniędzy lub ich wydzielanie, czy też ograniczanie współmałżonkowi dostępu do konta bankowego. Jako przemoc ekonomiczną rozumie się również zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka oraz powstrzymywanie się od płacenia alimentów. Także podejmowanie działań powodujących

przez współmałżonka utratę pracy lub niemożność jej podjęcia stanowi rodzaj przemocy. Formą przemocy może być też celowe unikanie zatrudnienia. W tym przypadku ofiarami nierzadko są mężczyźni, którzy zostają jedynymi żywicielami rodziny, gdy partnerka nie chce podjąć pracy. Wiąże się to często z dużym obciążeniem psychicznym dla takich osób. Ponadto kontrola dostępu opieki zdrowotnej i edukacji dla współmałżonka, a także niszczenie rzeczy osobistych bądź wspólnych małżonków oraz zbywanie majątku bez wiedzy partnera może stanowić przejaw przemocy ekonomicznej. Niektórzy autorzy podają jeszcze jeden rodzaj przemocy – zaniedbanie rozumiane jako niezaspokajanie podstawowych potrzeb (psychicznych i fizycznych). Tę formę przemocy stosują najczęściej osoby dorosłe wobec dzieci. O zaniedbaniu można mówić w przypadku odrzucenia emocjonalnego dziecka, braku zainteresowania jego rozwojem, sytuacją życiową, problemami, a także stanem zdrowia i higieną. Zaniedbanie to także niezaspokajanie potrzeb żywieniowych i związanych z ubiorem.

Tabela 1

Formy i skutki przemocy w rodzinie

Rodzaje przemocy	Formy przemocy	Skutki przemocy
Przemoc fizyczna	Szarpanie, bicie, kopanie, popychanie, topienie, duszenie, przytrzymywanie, przypalanie papierosem, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nieudzielenie niezbędnej pomocy	<ul style="list-style-type: none"> Bezpośrednie: uszkodzenie ciała – urazy, złamania, siniaki, stłuczenia, poparzenia. Pośrednie: choroby w wyniku powikłań i stresu, zespół stresu pourazowego, życie w chronicznym stresie, poczuciu zagrożenia, lęku, strachu, zaburzenia psychosomatyczne, bezsenność
Przemoc psychiczna	Wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, narzucanie swojego zdania, krytyka, izolowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie pożywienia, snu, schronienia, poniżanie,	Zniszczenie poczucia mocy sprawczej ofiary, jej poczucia własnej wartości, osłabienie fizycznych i psychicznych zdolności stawiania oporu, odizolowanie od zewnętrznych źródeł wsparcia, całkowite uzależnienie ofiary od prześladowcy, stały strach i utrata nadziei, choroby psychosomatyczne

	upokarzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie	
Przemoc seksualna	Gwałt, wymuszenie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wyśmiewanie wyglądu ciała, krytyka zachowań seksualnych	Obrażenia fizyczne, ból i cierpienie, obniżona samoocena i poczucie własnej wartości, utrata poczucia godności, oziębłość, lęk, strach, zaburzenia seksualne
Przemoc ekonomiczna	Okradanie, zabieranie pieniędzy, nie łożenie na utrzymanie, uniemożliwienie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka,	Całkowita zależność finansowa od partnera, niezaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych, bieda, zniszczenie poczucia własnej godności i wartości

3. Cykle przemocy.

I. Faza narastającego napięcia – tę pierwszą fazę przemocy charakteryzuje pojawienie się coraz więcej sytuacji konfliktowych oraz wzrost napięcia w związku. Sprawca przemocy staje się coraz bardziej drażliwy, jest ciągle spięty, swoje emocje wyładowuje na partnerze: może ją poniżać i krytykować. Sprawia wrażenie jakby nie panował nad swoim gniewem. Reakcją ofiary najczęściej jest to, że za wszelką cenę stara się opanować sytuację. Zaczyna przeproszać partnera za swoje zachowanie, uspokajać go. Zaczyna usprawiedliwiać swoje zachowania. U niektórych osób w tej fazie pojawia się wiele dolegliwości psychosomatycznych, np. ból głowy, bezsenność, zaburzenia w rytmie oddychania.

II. Faza ostrej przemocy – w tej fazie napięcie, które narastało w partnerze znajduje upust. Zachowanie sprawcy staje się coraz bardziej nieprzewidywalne, gwałtowne. Wybuchy gniewu mogą wywołać małe drobizgi. Dochodzi do eksplozji zachowań agresywnych, które mogą objawiać się biciem, kopaniem. Można też zaobserwować silne natężenie agresji słownej. Partner ponownie stara się zrobić wszystko, żeby uspokoić sprawcę i ochronić siebie. Jednak nie przynosi to oczekiwanego efektu. Złość partnera narasta coraz bardziej. Skutki użytej przemocy mogą być różne: fizyczne – siniaki, otarcia, obrażenia wewnętrzne; psychologiczne – apatia, depresja.

III. Faza miodowego miesiąca – w momencie kiedy sprawca wyładował już swoje emocje i wie, że przekroczył granice, zmienia się w inną osobę. Zaczyna przeproszać partnerkę za to co zrobił, żałuje czynu którego się dopuścił, obiecuje, że to się już więcej nie powtórzy. W tej fazie sprawca zaczyna okazywać skruchę, ciepło i miłość. Dbą o ofiarę, spędza z nią czas. Dzięki takiemu zachowaniu ofiara zaczyna wierzyć, że sprawca się zmienił, a niedawny akt przemocy był tylko incydentem. Faza miodowego miesiąca jednak mija i niebawem zatacza krąg: znowu pojawia się faza narastania napięcia. Prawdziwym zagrożeniem jakie niesie ze sobą ta faza jest fakt, że przemoc w następnym cyklu jest jeszcze gwałtowniejsza. Cykle takie mogą trwać wiele lat, przy czym zwykle skracają się do fazy „miodowego miesiąca”, wydłużają się i bardziej dramatycznie przebiegają fazy narastania napięcia i gwałtownej przemocy. Po pewnym czasie faza miodowego miesiąca zanika całkowicie i pozostają tylko dwie fazy.

4. Akty prawne dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie.

Traktowanie przemocy ujmowanej w kontekście łamania praw człowieka znalazło odzwierciedlenie w wielu dokumentach zalecających podejmowanie wszelkich niezbędnych działań w celu eliminacji przemocy i ochrony jej ofiar. W polskim ustawodawstwie jednym z najważniejszych aktów prawnych gwarantującym ochronę osobom w tym dzieciom przed wszystkimi rodzajami przemocy jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Art. 40 Konstytucji stanowi, iż: „nikt nie może być poddany torturom ani okrutnemu nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu i karaniu. Zakazuje się stosowania kar cielesnych”. W art. 47 znajdujemy zapis, że: „każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym”. Z kolei art. 72 stanowi: „Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych. W toku ustalania praw dziecka organy władzy publicznej oraz osoby odpowiedzialne za dziecko są obowiązane do wysłuchania i w miarę możliwości uwzględnienia zdania dziecka”. Istotnym elementem programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest uchwalenie w 2005r. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Ustawa wprowadza definicję przemocy w rodzinie, a także określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie i zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Ustawa wprowadza również uprawnienia dla osób doznających przemocy. Ww. ustawa nakłada na wszystkie szczeble samorządu terytorialnego, jak również na administrację rządową bardzo ważne zadania mające na celu zbudowanie spójnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie kraju. Obronie interesów osób krzywdzonych w rodzinie mają służyć również zapisy zawarte w:

- ustawie z dnia 25 lutego 1964r. – Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy,
- ustawie z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks Karny,

- Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne. Bardzo ważnym narzędziem w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest procedura „Niebieska Karta” wprowadzona Rozporządzeniem Rady Ministrów w 2011r., która zakłada ścisłą współpracę służb realizujących zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Niebieska Karta jest narzędziem służącym do zapobiegania dalszemu stosowaniu przemocy w rodzinie oraz zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy. Obejmuje ona zespół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” przez przedstawiciela jednego z podmiotów wymienionych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (policja, komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, oświata, służba zdrowia, pomoc społeczna) w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą. Po sporządzeniu formularza „Niebieska Karta” – A” jest on przekazywany niezwłocznie do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego. Członkowie zespołu lub grupy roboczej wypełniają formularz „Niebieska Karta – C” na posiedzeniu w obecności zaproszonej osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. W dalszej kolejności członkowie zespołu lub grupy roboczej wypełniają formularz „Niebieska Karta – D” w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie. Obowiązkiem zespołu jest wnikliwe przeanalizowanie sprawy, przygotowanie planu pomocy rodzinie i realizowanie go w dalszej części procedury. Zakończenie procedury jest możliwe w dwóch przypadkach: - ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy - rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

5. Charakterystyka problemu przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Nowomiejskiego.

Przemoc w rodzinie jest problemem złożonym, o którym trudno się rozmawia i który trudno jest analizować. W Powiecie Nowomiejskim problem przemocy w rodzinie jest trudny do zbadania, ponieważ agresja ze strony najbliższych osób jest bardzo często ukrywana w czterech ścianach. W roku 2020 pandemia Covid 19, została uznana za pandemię przez Światową Organizację Zdrowia (WHO). Po kilku tygodniach od ogłoszenia nakazu domowej izolacji z powodu zagrożenia koronawirusem stało się jasne, jakie skutki uboczne będzie miała dla nas pandemia. Przemoc na ogół nie jest rzadkim gościem w polskich domach, jednak nowe, wyjątkowe warunki ją spotęgowały. Ofiary zostały zamknięte pod jednym dachem ze swoimi oprawcami, a w wielu domach istniejące już konflikty eskalowały. Media

informowały o fatalnej sytuacji dzieci i podawały kolejne zatrważające statystyki na temat gwałtownego wzrostu liczby zgłoszeń o doświadczaniu przemocy ze strony najbliższych. Ponadto sytuacja zamknięcia spotęgowała kielkujące konflikty i wywołała nowe. Dla większości z nas był to czas bardzo stresujący. Wiele osób pracujących musiało jednocześnie godzić pracę zawodową w trybie zdalnym z pilnowaniem obowiązków szkolnych swoich dzieci. Wiele osób straciło źródło dochodu lub pogorszyła się sytuacja finansowa. Koronawirus niezwykle skomplikował naszą codzienność, więc wszyscy mieliśmy powody do życia w mniejszym lub większym stresie i nie każdy udźwignął konsekwencje tego stanu. Stres, jak wiadomo, nierzadko jest bezpośrednią przyczyną agresywnych zachowań. Zwłaszcza jeśli powodów do stresu nam przybywa i jesteśmy wobec tego bezsilni.

Zgodnie z posiadanymi kompetencjami na terenie Powiatu Nowomiejskiego są podejmowane różnego rodzaju działania zapobiegające zjawisku przemocy i wspierające ofiary przemocy w rodzinie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim, Zespoły Interdyscyplinarne we współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej oraz inne podmioty realizujące zadania w tym zakresie.

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie występującego na terenie Powiatu Nowomiejskiego jest oparta o dane statystyczne za lata 2018 – 2022 pozyskane z instytucji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Nowomiejskiego tj: Ośrodków Pomocy Społecznej, Zespołów Interdyscyplinarnych, Komendy Powiatowej Policji, Sądu Rejonowego, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowego Centrum Rozwoju Edukacji, Zespołu Szkół Zawodowych w Kurzętniku, Zespołu Szkół im. Cypriana Kamila Norwida w Nowym Mieście Lubawskim.

Poniżej zostały przedstawione dane statystyczne uzyskane od ww. pomiotów, które obrazują zakres problemu przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Nowomiejskiego.

Tabela nr 2

Dane dotyczące procedury „Niebieska Karta” z Zespołów Interdyscyplinarnych.

Lp.	Informacje dotyczące monitorowania przemocy w rodzinie z terenu powiatu nowomiejskiego	Dane liczbowe				
		Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
1.	Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”.	233	218	212	167	121
2.	Liczba sprawców przemocy w rodzinie.	240	221	216	165	122

3.	Liczba ofiar przemocy w rodzinie.	282	252	244	186	145
4.	Liczba dzieci – ofiar przemocy w rodzinie.	47	20	34	25	25
5.	Liczba osób starszych – ofiar przemocy w rodzinie.	52	59	45	25	21
6.	Liczba osób niepełnosprawnych – ofiar przemocy w rodzinie.	20	20	28	15	19
7.	Liczba ofiar przemocy w rodzinie korzystających z wsparcia specjalistycznego.	166	159	103	80	57
8.	Liczba sprawców przemocy w rodzinie korzystających z wsparcia specjalistycznego.	95	85	48	34	38
9.	Liczba pracowników przygotowanych do pracy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	39	39	39	39	39

Źródło: dane statystyczne z Zespołów Interdyscyplinarnych funkcjonujących na terenie Powiatu Nowomiejskiego.

Z danych przekazanych przez zespoły interdyscyplinarne funkcjonujące na terenie Powiatu Nowomiejskiego, wynika, że wśród ofiar przemocy w rodzinie są dzieci, osoby starsze oraz osoby niepełnosprawne. Są to osoby najbardziej narażone na niebezpieczeństwo utraty zdrowia lub życia, bezradne, zależne od innych, wymagające wzmożonego zainteresowania i wsparcia ze strony instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Tabela nr 3

Dane dotyczące interwencji „Niebieska Karta” z Komendy Powiatowej Policji w Nowym Mieście Lubawskim.

Lp.	Informacje dotyczące monitorowania przemocy w rodzinie	Dane liczbowe				
		2018	2019	2020	2021	2022
1	Liczba wypełnionych formularzy „Niebieskich Kart” - karta A.	248	213	196	151	110
2	Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta” wszczynających procedurę.	156	147	143	112	88
3	Liczba formularzy „Niebieska Karta” wypełnionych ponownie.	92	66	53	39	22

4	Liczba formularzy „Niebieska Karta” według miejsca zamieszkania - miasto	70	57	27	35	29
5	Liczba formularzy „Niebieska Karta” według miejsca zamieszkania- wieś	178	156	169	116	81
6	Liczba sprawców przemocy w rodzinie.	249	214	197	151	110
7	Liczba ofiar przemocy w rodzinie.	275	238	221	166	127
8	Liczba dzieci – ofiar przemocy w rodzinie.	19	10	17	10	17
9	Liczba sprawców przemocy w rodzinie stosującej przemoc będąc pod wpływem alkoholu.	181	166	135	119	86
10	Liczba sprawców przemocy w rodzinie zatrzymanych po interwencji – odizolowanych od ofiar przemocy w rodzinie	112	95	93	79	53
11	Liczba pracowników przygotowanych do pracy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	75	75	75	75	75

Źródło: dane statystyczne z Komendy Powiatowej Policji w Nowym Mieście Lubawskim.

Z danych statystycznych przekazanych z Komendy Powiatowej Policji w Nowym Mieście Lubawskim wynika, że liczba wypełnionych „Niebieskich Kart” w latach 2018-2022 nadal utrzymuje się na wysokim poziomie. Obserwuje się nieznaczny spadek prowadzonych interwencji. Można przypuszczać, że pandemia Covid 19 (izolacja, kwarantanna) spowodowała zmniejszenie bezpośrednich interwencji. Konieczność korzystania z pomocy tylko na odległość i promowania takiej formy kontaktu spowodowały, że wiele osób nie odważyło się sięgnąć po pomoc właśnie w czasie pandemii.

Tabela nr 4

Dane dotyczące najczęściej występujących form przemocy w rodzinie w latach 2018-2022

Lp.	Liczba występowania poszczególnych form przemocy w rodzinie	Dane liczbowe				
		2018	2019	2020	2021	2022
1	Przemoc fizyczna	148	120	135	73	81
2	Przemoc psychiczna	264	231	211	163	131
3	Przemoc seksualna	5	1	5	0	1
4	Przemoc ekonomiczna	12	13	9	7	8
5	Inne formy przemocy	100	79	98	33	29

Źródło: dane statystyczne z Komendy Powiatowej Policji w Nowym Mieście Lubawskim.

Z danych przekazanych przez zespoły interdyscyplinarne funkcjonujące na terenie Powiatu Nowomiejskiego oraz Komendę Powiatową Policji w Nowym Mieście Lubawskim wynika, że najczęściej stosowaną formą przemocy w rodzinie jest przemoc psychiczna, a następnie przemoc fizyczna.

Tabela nr 5

Przyczyny udzielania pomocy rodzinom przez ośrodki pomocy społecznej w latach 2018-2022

Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin, którym udzielono pomocy z powodu:		
	Przemocy w rodzinie	Alkoholizmu	Narkomanii
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim	48	33	1
Centrum Usług Społecznych w Kurzętniku	14	50	1
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Biskupcu	2	51	0
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodzicznie	14	17	0
Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Nowe Miasto Lubawskie z/s w Mszanowie	27	19	1
Razem	105	170	3

Źródło: informacje uzyskano z Ośrodków Pomocy Społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu Nowomiejskiego

Z powyższych danych wynika, iż ze świadczeń pomocy społecznej najczęściej korzystają rodziny, w których występuje problem z nadużywaniem napojów alkoholowych oraz przemocy w rodzinie. Biorąc pod uwagę fakt, że uzależnienie od spożywania napojów alkoholowych często jest główną przyczyną występowania przemocy w rodzinie, należy przypuszczać, że największą liczbą rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej są rodziny uwikłane w problem przemocy.

Tabela nr 6

Poradnictwo specjalistyczne w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim.

Poradnictwo specjalistyczne	Rok				
	2018	2019	2020	2021	2022
Poradnictwo psychologiczne	322	279	267	174	291
Poradnictwo prawne	143	112	68	48	75

Źródło: informacje pozyskane z dokumentacji Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim.

Z prowadzonej statystyki wynika, że mieszkańcy Powiatu Nowomiejskiego wykazują duże zainteresowanie możliwością skorzystania z poradnictwa specjalistycznego tj: poradnictwa prawnego i wsparcia psychologicznego. Szczególnie w okresie pandemii Covid 19 wzrosła liczba osób korzystających z poradnictwa psychologicznego. Może to świadczyć, że walka z Covid 19 i związane z nią zmiany nie pozostają bez śladu w umysłach wielu ludzi.

Tabela nr 7

Program Korekcyjno – Edukacyjny Partner – liczba uczestników programu.

Rok				
2018	2019	2020	2021	2022
0	6 mężczyzn	0	4 mężczyzn	9 mężczyzn

Źródło: informacje pozyskane z dokumentacji Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim.

Powiat Nowomiejski oferuje możliwość uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Dane dotyczące realizacji programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie w porównaniu z liczbą prowadzonej procedury „Niebieska Karta” oraz liczbą sprawców przemocy w rodzinie wskazują, że sprawcy nie wykazują zainteresowania skorzystaniem z dostępnego dla nich wsparcia, mającego na celu zmianę swojego zachowania oraz poprawę relacji i sytuacji w rodzinie.

Tabela nr 8

Formy przemocy występujące w Zespole Szkół Zawodowych w Kurzętniku oraz w Liceum Ogólnokształcącym w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2018-2022

Lp.	Formy przemocy	Liczba uczniów		Liczba rodzin	
		ZSzZ w Kurzętniku	LO w Nowym Mieście Lubawskim	ZSzZ w Kurzętniku	LO w Nowym Mieście Lubawskim
1	Przemoc fizyczna	17	1	15	1
2	Przemoc psychiczna	13	0	13	0
3	Dyskryminacja	0	0	0	0
4	Zaniedbanie	1	0	1	0
5	Inne formy przemocy: cyberprzemoc	0	0	0	0

Źródło: dane uzyskano z Zespołu Szkół Zawodowych w Kurzętniku i Liceum Ogólnokształcącego w Nowym Mieście Lubawskim

Z informacji przekazanych z Zespołu Szkół Zawodowych w Kurzętniku wynika, że podejmowane i realizowane są działania mające na celu ograniczenie występowania przemocy oraz zmniejszanie jej skutków w przypadku jej doświadczania lub bycia jej świadkiem. Działania podejmowane przez ww. szkołę są działaniami profilaktycznymi, wspierającymi oraz uświadamiającymi młodzież i rodziców jak radzić sobie w sytuacjach związanych z występowaniem przemocy. Uczniowie zostali objęci zajęciami integracyjnymi. Odbływały się projekcje filmów i pogadanki na temat różnych form przemocy rówieśniczej. Organizowano spotkania z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji oraz organizowano warsztaty z psychologiem z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Rodzice uczniów zostali również otoczeni wsparciem ze strony psychologa. Odbływały się spotkania, udzielano porad rodzicom w sytuacjach trudnych (konfliktowych). Informatyk zapoznawał rodziców z zasadami bezpiecznego korzystania oraz zagrożeniami związanymi z korzystaniem z sieci.

Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji w Nowym Mieście Lubawskim w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w latach 2018-2022 udzielało konsultacji psychologicznych oraz prowadziło zajęcia terapeutyczne dla dzieci/uczniów doświadczających przemocy i zaniedbania, będących świadkami przemocy domowej. Poradnia udziela również wsparcia psychologicznego dla uczniów doświadczających przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy i zaniedbania środowiskowego w formie porady i konsultacji, współpracy z rodzicami i szkołą w miarę potrzeb z ośrodkami pomocy społecznej i sądem rodzinnym. Odbływają się konsultacje psychologiczne, porady dla rodziców doświadczających przemocy w rodzinie, będących świadkami przemocy w rodzinie oraz stosujących przemoc w rodzinie (w skali roku jest kilka do kilkunastu osób objętych tymi formami pomocy).

Prowadzone są też działania interwencyjne wobec rodziców stosujących niekorzystne metody wychowawcze, zaniedbujących, stosujących kary cielesne lub stosujących przemoc psychiczną - spotkania konsultacyjne z udziałem przedstawicieli szkoły, niekiedy także z udziałem kuratora zawodowego, we współpracy z asystentem rodziny, przedstawicielem ośrodka pomocy społecznej (realizowane w miarę potrzeb – w skali roku pojedyncze przypadki lub kilka).

Podejmowane są również działania wynikające z przepisów prawa – w zależności od potrzeb (wszczęcie procedury Niebieskich Kart, udział w pracach grup roboczych, zgłaszanie podejrzenia popełnienia przestępstwa, wnioski o wgląd w sytuację dziecka). Udział w działaniach związanych z kampanią „Biała wstążka”. Udostępnianie fachowej literatury dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie.

Tabela nr 9

**Zasoby instytucjonalne umożliwiające przeciwdziałanie przemocy w rodzinie
w Powiecie Nowomiejskim.**

Lp.	Nazwa jednostki
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim
2.	Ośrodek Wsparcia Rodziny i Dziecka – poradnictwo specjalistyczne w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim
3.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim
4.	Centrum Usług Społecznych w Kurzętniku
5.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Biskupcu
6.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodzicznie
7.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim z/s w Mszanowie
8.	Zespoły Interdyscyplinarne działające we wszystkich gminach na terenie Powiatu Nowomiejskiego
9.	Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działające na terenie Powiatu Nowomiejskiego
10.	Komenda Powiatowa Policji w Nowym Mieście Lubawskim
11.	Sąd Rejonowy w Nowym Mieście Lubawskim
12.	Prokuratura Rejonowa w Nowym Mieście Lubawskim
13.	Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnionych w Nowym Mieście Lubawskim

Źródło: opracowanie własne.

Powyższe zestawienie prezentuje szeroko rozwiniętą strukturę instytucji na terenie Powiatu Nowomiejskiego, które w swoją działalność mają wpisane realizowanie zadań związanych z zapobieganiem i zwalczaniem przemocy w rodzinie.

Tabela nr 10

Liczba pracowników przygotowanych do pracy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie stan na dzień 31.12.2022 r.

Lp.	Liczba pracowników posiadających kwalifikacje do pracy z osobami uwikłanymi w problem przemocy w rodzinie	Dane liczbowe
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim	2
2.	Powiatowa Komenda Policji w Nowym Mieście Lubawskim	75
3.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim	5
4.	Centrum Usług Społecznych w Kurzętniku	5
5.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Biskupcu	5
6.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodzicznie	16
7.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim z/s w Mszanowie	6
8.	Razem	114

Źródło: informacje uzyskano z Komendy Powiatowej Policji w Nowym Mieście Lubawskim, Ośrodków Pomocy Społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu Nowomiejskiego.

Z powyższych danych wynika, że we wszystkich jednostkach i instytucjach realizujących zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Nowomiejskiego są pracownicy posiadający kwalifikacje zawodowe i uprawnienia do pracy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Na podstawie zebranych danych przekazanych przez instytucje działające na terenie Powiatu Nowomiejskiego można zauważyć, że problem przemocy jest w dalszym ciągu aktualny. Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta” utrzymuje się w ostatnich latach praktycznie na tym samym poziomie. Na podobnym poziomie odnotowano liczbę ofiar przemocy w rodzinie. Niepokojące jest natomiast to, iż coraz większa liczba ofiar przemocy w rodzinie to osoby nieletnie. W dalszym ciągu pozostaje duża liczba osób korzystających z poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego. Na uwagę zasługuje również fakt, że w małym stopniu zwiększyła się liczba osób - sprawców przemocy w rodzinie decydujących się na udział w programie korekcyjno-edukacyjnym.

6. Cele programu i działania.

Na podstawie analizy zebranego materiału, jak również diagnozy problemu przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Nowomiejskiego został wyznaczony cel główny Programu oraz cele szczegółowe. Kierunki działań przypisane do poszczególnych celów szczegółowych skorelowane są z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i określają grupy odbiorców, do których są skierowane. Obejmują cztery obszary:

- 1.Obszar: Profilaktyka i edukacja społeczna w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Obszar: Ochrona i pomoc osobom doświadczającym przemocy domowej.
- 3.Obszar: Oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
- 4.Obszar: Zwiększenie kompetencji służb zaangażowanych w działania z zakresu przeciwdziałania przemocy.

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Nowomiejskiego.

Cel szczegółowe:

I. Zwiększenie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.

Działania:

1. Opracowanie, publikacja i dystrybucja (zakup) ulotek, broszurek dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania wsparcia w Powiecie Nowomiejskim.
2. Propagowanie i upowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych i procedur postępowania w przypadku występowania przemocy w rodzinie do placówek oświatowych i placówek ochrony zdrowia.
3. Edukacja społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie (np. prelekcje kierowane do rodziców).
4. Realizacja programów profilaktycznych i edukacyjnych skierowanych do młodzieży szkolnej.

Oczekiwane rezultaty:

1. Wzrost świadomości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania wsparcia.

2. Dotarcie informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie do szerszej społeczności oraz do placówek oświatowych i placówek ochrony zdrowia.
3. Zwiększenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz jej negatywnych skutków.
4. Wzrost wiedzy o problemie przemocy w rodzinie.

Wskaźniki:

1. Liczba opublikowanych, rozdyskrebowanych ulotek, broszurek dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania wsparcia w Powiecie Nowomiejskim.
2. Liczba akcji informacyjnych, informacji prasowych oraz w mediach lokalnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
3. Liczba prelekcji dla rodziców.
4. Liczba programów profilaktycznych.

II. Zwiększenie skuteczności działań podejmowanych wobec ofiar przemocy.

Działania:

1. Opracowanie i realizacja projektów kierowanych do ofiar przemocy w rodzinie.
2. Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy.
3. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie po przez poradnictwo specjalistyczne, terapię i działania interwencyjne.
4. Objęcie specjalistycznym wsparciem dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie.
5. Kontynuowanie działań w zakresie zapewnienia bezpiecznego miejsca przesłuchań dzieci – „Niebieski Pokój”.
6. Kontynuowanie współpracy z gminnymi zespołami interdyscyplinarnymi.

Oczekiwane rezultaty:

1. Wzmocnienie ofiar przemocy do zmiany swojej sytuacji. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa u ofiar w sytuacji kryzysowej.
2. Wzrost liczby osób dotkniętych przemocą w rodzinie korzystających ze specjalistycznego wsparcia.

3. Wzrost liczby dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy objętych specjalistycznym wsparciem.
4. Wzrost poczucia bezpieczeństwa dzieci podczas przesłuchań w „Niebieskim Pokoju”.
5. Kompleksowe wsparcie rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie.

Wskaźniki:

1. Liczba opracowanych i zrealizowanych projektów skierowanych do ofiar przemocy w rodzinie.
2. Liczba osób skierowanych do placówek udzielających wsparcia osobom uwikłanym w problem przemocy w rodzinie.
3. Liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego, terapii oraz liczba osób, wobec których podjęto działania interwencyjne.
4. Liczba dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie objętych specjalistycznym wsparciem.
5. Liczba dokonanych przesłuchań dzieci w „Niebieskim Pokoju”.
6. Liczba spotkań zespołów interdyscyplinarnych.

III. Zwiększenie skuteczności i dostępności oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Działania:

1. Realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
2. Prowadzenie indywidualnych oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców.
3. Monitorowanie zachowań sprawców przemocy po zakończeniu Programu.

Oczekiwane rezultaty:

1. Wzrost wiedzy i umiejętności pracy nad samym sobą, zmiany zachowania agresywnego w asertywne.
2. Wzmocnienie sprawców przemocy we wdrażaniu i stosowaniu zachowań asertywnych.

Wskaźniki:

1. Liczba sprawców przemocy w rodzinie uczestniczących w programach korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie.
2. Liczba sprawców przemocy w rodzinie uczestniczących w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie i korzystających z dalszego wsparcia po zakończeniu realizacji programów korekcyjno – edukacyjnych.

IV. Wzmacnianie współpracy z instytucjami i innymi podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie**Działania:**

1. Szkolenia przedstawicieli różnych grup zawodowych działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Udział w zespołach interdyscyplinarnych.
3. Utrzymywanie stałej korespondencji z Policją, ośrodkami pomocy społecznej, sądem, prokuraturą i innymi instytucjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w celu wymiany informacji i doświadczeń.

Oczekiwane rezultaty:

1. Wzrost kompetencji przedstawicieli różnych grup zawodowych działających w zakresie przeciwdziałania przemocy rodzinie.
2. Pozyskanie informacji dotyczących rozmiaru przemocy rodzinie w Powiecie Nowomiejskim.

Wskaźniki:

1. Liczba przeprowadzonych szkoleń dla przedstawicieli różnych grup zawodowych działających w zakresie przeciwdziałania przemocy rodzinie.
2. Dane liczbowe o problemie, formach wspomagania i efektach udzielonego wsparcia.

5. Realizatorzy, czas realizacji programu, monitoring i ewaluacja programu, źródła finansowania programu.**Realizatorzy.**

Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Nowomiejskim na lata 2023 - 2027 jest dokumentem o działaniu długofalowym. Będzie realizowany we współpracy z lokalnymi samorządami, instytucjami, organizacjami

pozarządowymi i innymi podmiotami, które zajmują się sprawami rodziny i przemocy.

Czas realizacji programu.

Zakłada się, że Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Nowomiejskim będzie realizowany od 2023 do 2027 r.

Monitoring i ewaluacja programu.

Monitoring programu będzie prowadzony corocznie, poprzez sprawdzanie stopnia osiągnięcia celów założonych w programie. Polegać będzie na zbieraniu danych związanych z realizacją zaplanowanych działań i analizowaniu wskaźników w celu czy mierzymy do osiągnięcia założonych celów.

Ewaluację programu prowadzić będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim poprzez wykorzystanie informacji pozyskanych od pozostałych realizatorów programu. Informacje z realizacji programu będą przedkładane Radzie Powiatu w ramach corocznych sprawozdań z zakresu działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim.

Źródła finansowania programu.

Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Nowomiejskim na lata 2023 - 2027 będzie finansowany przez Powiat Nowomiejski, Warmińsko – Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie oraz pozabudżetowe środki pozyskiwane z różnych programów (krajowych, unijnych).

5. Harmonogram działań

Cel główny: Zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Powiecie Nowomiejskim.

Cel szczegółowy nr I: Zwiększenie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.

Lp.	Działania	Od kiedy	Do kiedy	Podmiot realizujący i jednostki współuczestniczące w realizacji
1.	Opracowanie, dystrybucja, publikacja (zakup), ulotek, broszurek dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania wsparcia w Powiecie Nowomiejskim.	2023	2027	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, pedagodzy szkolni, Starostwo Powiatowe, Komenda Powiatowa Policji, służba zdrowia.
2.	Rozpowszechnianie, dystrybucja materiałów informacyjno – edukacyjnych i procedur postępowania w przypadku występowania przemocy w rodzinie do placówek oświatowych i placówek ochrony zdrowia.	2023	2027	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, pedagodzy szkolni, Komenda Powiatowa Policji, prasa lokalna, media, służba zdrowia.
3.	Edukacja społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie (np. prelekcje kierowane do rodziców).	2023	2027	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji, Ośrodki Pomocy Społecznej, pedagodzy szkolni, świetlice, kluby.

4.	Realizacja programów profilaktycznych skierowanych do młodzieży szkolnej.	2023	2027	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji, pedagodzy szkolni, Ośrodki Pomocy Społecznej, świetlice, kluby.
----	---	------	------	--

Cel szczegółowy nr II: Zwiększenie skuteczności działań podejmowanych wobec ofiar przemocy.

Lp.	Działania	Od kiedy	Do kiedy	Podmiot realizujący i jednostki współuczestniczące w realizacji
1.	Opracowanie i realizacja projektów kierowanych do ofiar przemocy w rodzinie.	2023	2027	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodki Pomocy Społecznej.
2.	Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy.	2023	2027	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Sąd Rejonowy, Komenda Powiatowa Policji, Ośrodki Pomocy Społecznej.
3.	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie poprzez poradnictwo specjalistyczne, terapię i działania interwencyjne.	2023	2027	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodek Wsparcia Rodziny i Dziecka, Komenda Powiatowa Policji, Ośrodki Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji, organizacje pozarządowe.

4.	Objęcie specjalistycznym wsparciem dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie.	2023	2027	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Sąd Rejonowy, Ośrodki Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji, świetlice, szkoły.
5.	Kontynuowanie działań w zakresie zapewnienia bezpiecznego miejsca przesłuchań dzieci – „Niebieski Pokój”.	2023	2027	Sąd Rejonowy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Komenda Powiatowa Policji, Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji, Prokuratura.
6.	Kontynuowanie współpracy z gminnymi zespołami interdyscyplinarnymi.	2023	2027	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodki Pomocy Społecznej, zespoły interdyscyplinarne.

Cel szczegółowy nr III: Zwiększenie skuteczności i dostępności oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Lp.	Działania	Od kiedy	Do kiedy	Podmiot realizujący i jednostki współuczestniczące w realizacji
1.	Realizacja programu korekcyjno-edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	2023	2027	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Komenda Powiatowa Policji, Sąd Rejonowy, Ośrodki Pomocy Społecznej, Prokuratura, Zespoły Interdyscyplinarne, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej.
2.	Prowadzenie indywidualnych oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców.	2023	2027	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodki Pomocy Społecznej, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, zespoły interdyscyplinarne.

3.	Monitorowanie zachowań sprawców przemocy po zakończeniu Programu.	2023	2027	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodki Pomocy Społecznej, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, zespoły interdyscyplinarne.
----	---	------	------	---

Cel szczegółowy nr IV: Wzmocnienie współpracy z instytucjami i innymi podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Lp.	Działania	Od kiedy	Do kiedy	Podmiot realizujący i jednostki współuczestniczące w realizacji
1.	Szkolenia przedstawicieli różnych grup zawodowych działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	2023	2027	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Komenda Powiatowa Policji, Ośrodki Pomocy Społecznej, pedagodzy szkolni, służba zdrowia.
2.	Udział w zespołach interdyscyplinarnych.	2023	2023	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Komenda Powiatowa Policji, Ośrodki Pomocy Społecznej, służba zdrowia, szkoły, zespoły interdyscyplinarne, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej.
3.	Utrzymywanie stałej korespondencji z Policją, Ośrodkami Pomocy Społecznej, Sądem, Prokuraturą i innymi instytucjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w celu wymiany informacji i doświadczeń.	2023	2027	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Komenda Powiatowa Policji, Ośrodki Pomocy Społecznej, instytucje zaangażowane w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w celu wymiany informacji i doświadczeń.